

ВИСОКОМ САВЕТУ ТУЖИЛАШТВА

- **За председнику Савета Бранка Стаменковића и потпредседника Савета др Мирослава Ђорђевића -**

Поштоване колеге,

Након састанка одржаног 01.06.2023. године, на ком су испред Удружења јавних тужилаца присуствовали Лидија Комлен Николић и Радован Лазић, достављам вам ставове Удружења јавних тужилаца поводом питања која су покренута на састанку.

Још једнапут бих вас подсетила да је циљ струковног удружења да на конструктиван начин допринесе превазилажењу бројних проблема функционисања јавног тужилаштва у целини, иако ми својим деловањем не носимо одговорност за насталу ситуацију. Чињеница да Државно веће тужилаца у претходном периоду није обављало своју основну надлежност а то је избор носилаца јавнотужилачке функције је довео до ситуације да поједина тужилаштва, поготову основна, не могу да функционишу. Број упућених јавних тужилаца је велик и конкретна ситуација мора да се реши што је и био циљ уставне реформе и доношења нових тужилачких закона.

Имајући у виду претходно речено, упућујемо вам следеће предлоге, како бих се у транзиционом периоду, док се не усвоје нови подзаконски акти, окончаће покренуте процедуре, за избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца а да то буде у духу уставних промена.

- **Конкурсе за главне јавне тужиоце треба поништити, разлози су следећи:**

- Поједини конкурси за главне јавне тужиоце расписани су још у 2021 години. Од тада, у целости је промењен начин избора главних јавних тужилаца. Савет више није претпредлагач, већ самостално бира ову категорију тужилаца. Дакле, Савет сада не дели одговорност са Владом РС и Скупштином у поступку избора. Управо због овога Савет мора да преузме пуну одговорност у погледу избора ове категорије тужилаца. Досадашња процедура по конкурсима је спроведена по правилима према којима је Веће имало само крњу надлежност у поступку избора јавних тужилаца, дакле, није преузимало одговорност у целости за избор ове категорије накдидата.
- Састав комисија које обављају разговоре са кандидатима треба да одражавају састав Високог савета судства. Наиме, иако постоји правни континуитет између Већа и Савета, неспорно

је да се структура Савета изменила у толикој мери да не одражава однос снага који је постојао у Већу. Стога смо уверења да нови састав комисија за разговор са кандидатима треба да одражава састав Савета и стога Савет треба да бира нове комисије чиме би се у потпуности остварило правило непосредности у одлучивању.

- Новим законом уведена је обавеза прибављања мишљења колегијума за кандидате за главног јавног тужиоца. Уверења смо да комисија која обавља разговор са кандидатима треба да располаже мишљењем колегијума јер је то један од критеријума према коме могу да усмеравају ток разговора и постављају питања. Такође, мишљење колегијума за комисију треба да буде један од фактора које ће узети у обзир приликом сачињавања мишљења/предлога/извештаја Савету. Свакако, ово питање мора бити детаљано регулисано правилником о изборима.
- Чињеница да је Народна скупштина бирала јавне тужиоце у време када су конкурси објављени је могла да делује обесхрабрујуће за неке од кандидата који су били уверења да неће бити изабрани од стране Скупштине, а посебно за оне који су већ имали таква искуства и чије су личности и професионална искуства коментарисани од стране посланика. Стога смо уверења да је потребно поново расписати конкурс како би се евентуално јавили и кандидати са овим искуством.
- Поништавање ових избора не би нанело штету функционисању јавних тужилаштва, тим пре што сва тужилаштва у којима није изабран главни јавни тужилац већ имају вршиоца функције, а број кандидата је релативно мали и поступак је могуће спровести и окончати у кратком року након доношења подзаконских аката који се тичу поступка избора.

- **Конкурсе за јавне тужиоце у вишим, апелационим и Врховном јавном тужилаштву треба наставити, с тим што их је потребно вратити у фазу разговора. Разлози су следећи:**

- Састав комисија које обављају разговоре са кандидатима треба да одражавају састав Високог савета судства. Наиме, иако постоји правни континуитет између Већа и Савета, неспорно је да се структура Савета изменила у толикој мери да не одражава однос снага који је постојао у Већу. Стога смо уверења да нови састав комисија за разговор са кандидатима треба да одражава састав Савета и стога Савет треба да бира

нове комисије чиме би се у потпуности остварило правило непосредности у одлучивању.

- Увид у већ постојећи материјал комисија за вредновање рада није довољан јер тај материјал у себи не садржи образложење чланова комисије о датој оцени након разговора. Оцена је била заснована на дискреционом праву чланова комисије која није могла да се преиспитује приговором јер као таква не представља процедурално питање.
- Новим законом уведена је обавеза прибављања мишљења колегијума за кандидате за јавног тужиоца. Уверења смо да комисија која обавља разговор са кандидатима треба да располаже мишљењем колегијума јер је то један од критеријума према коме могу да усмеравају ток разговора и постављају питања. Такође, мишљење колегијума за комисију треба да буде један од фактора које ће узети у обзир приликом сачињавања мишљења/предлога/извештаја Савету. Свакако, ово питање мора бити детаљано регулисано правилником о изборима.

- **Конкурсе за јавне тужиоце у основним јавним тужилаштвима треба наставити по правилима која важе, односно у мери у којој постојећа правила нису у супротности са новим Законом. Разлози су следећи:**

- Што се тиче ове категорије кандидата, за њих првенствено важи оцена који су добили на тесту или оцена са Академије и разговор се не вреднује. Како и у односу на ову категорију важи правило да колегијум даје мишљење, могуће је да то мишљење колегијум непосредно достави Савету пре одлучивања (у случају да су разговори већ обављени), односно да достави комисији пре обављања разговора.

2. КОНКУРСИ КОЈИ СУ РАСПИСАНИ НЕПОСРЕДНО ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ НОВИХ ЗАКОНА

- Става смо да је ове конкурсе потребно спровести у складу са новим правилима процедуре, након доношења подзаконског акта који ће регулисати процедуру избора.

3. ПИТАЊЕ РАСПИСИВАЊА НОВИХ КОНКУРСА

- Става смо да је сваки нови конкурс потребно расписати и спровести по новој процедури који предвиђа Закон о јавном тужилаштву, а након доношења подзаконских аката. Чињеница је да нови закон

предвиђа обавезу Савета да расписује конкурсе за сва слободна места, али је такође чињеница и да постоји велики број конкурса који су у току. Кумулативно расписивање великог броја конкурса са различитим процедурама може довести до блокаде рада и правне неизвесности кандидата. Стога смо мишљења да је неопходно повући јасну границу која ће дефинисати до ког тренутка је могуће примењивати нека стара правила, а од ког тренутка то више неће бити могуће. Писање подзаконског акта који ће регулисати процедуру избора је посао који изискује хитност.

4. ПИТАЊЕ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ПОСЛОВНИК О РАДУ САВЕТА

- Неспорно је да је Пословник о раду изузетно важан акт Савета и неопходно је његово усвајање у најкраћем року. Удружење тужилаца Србије је става да инклузивност учесника у поступку сачињавања нацрта овог акта не подразумева учешће представника удружења која нису примарно тужилачка удружења. Учесће представника Удружења судија и тужилаца за нас представља разлог за забринутост, како због наведеног, тако и због чињенице да овом удружењу недостаје легитимитет који произилази из аутентичности струковног удруживања. Такође, напомињемо да је наведено удружење имало изразито критички став у погледу уставне реформе, тако да не видимо на који начин представници овог удружења могу да допринесу изради овако важног подзаконског акта.
- Удружење тужилаца Србије имало је своје представнике у радним групама које су сачињавале нацрт Устава, Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва и наши представници су уложили професионалне напоре ради унепређења тих текстова. Сматрамо да на исти начин треба да учествујемо и у раду радне групе за Пословник о раду Савета тим пре што само непосредним учешћем у радној групи можемо да остваримо начело транспарентности које негујемо у нашем удружењу.

Председница председништва Удружења јавних тужилаца Србије

Лидија Комлен Николић